

Ekonomide 2018

Türkiye, spekülâtif kur atakları ve küresel ekonomideki gelişmelere rağmen 2018'de de büyüme performansını sürdürdü. Üçüncü çeyrekte elde edilen yüzde 1,6'lık büyümeyle 8 çeyrek üst üste büyüdü. - 18.12.2018

AA muhabirlerinin derlemelerine göre, Türkiye ekonomisi; ABD-Çin ticaret savaşı, Brexit gelişmeleri, Fed'in faiz artırımını kararları, jeopolitik riskler gibi gelişen ülkelere olumsuz yansıyan gelişmelerden etkilenirken ayrıca spekülâtif kur ataklarına da maruz kaldı. Buna rağmen Türkiye, 2018'de sergilediği büyüme performansı ile dikkati çekti.

Yılın ilk çeyreğinde yüzde 7,2, ikinci çeyreğinde yüzde 5,3 büyüyen Türkiye ekonomisi, ağustos ayında yaşanan spekülâtif kur atakları ve küresel ekonomideki gelişmelere rağmen üçüncü çeyrekte yüzde 1,6'lık büyüme gerçekleştirdi. Türkiye, 2016'da darbe girişiminin olduğu üçüncü çeyrekteki gerilemenin ardından 8 çeyrek üst üste büyüme başarısı gösterdi.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile bakanlıkların sayısı azaltılarak ekonomide tek elden yönetime geçildi. Bu kapsamda Hazine Müsteşarlığı ile Maliye Bakanlığı birleştirilerek Hazine ve Maliye Bakanlığı oluşturuldu. Ekonominin koordinasyonunu da sağlayan Hazine ve Maliye Bakanlığı görevine Berat Albayrak getirildi.

Rahip Andrew Brunson'un davası nedeniyle Türkiye-ABD ilişkilerinde yaşanan gerilim piyasalara yansırken, ağustosta başlayan spekülâtif saldırılar, kur ve faiz başta olmak üzere temel göstergelerde bozulmalara neden oldu. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile spekülâtif saldırılar karşısında hızlı ve etkili kararlar alınarak yürürlüğe konuldu.

Kurun etkisiyle yükselen ve ekimde yüzde 25,24 ile tepe noktasına ulaşan enflasyon, yürütülen sıkı para ve maliye politikası, alınan önlemler ve başlatılan Enflasyonla Topyekun Mücadele Programı'nın etkisiyle düşüş trendine girdi, kasımda yüzde 21,62 oldu.

İhracatta rekor yılı

Bu yıl, “İhracatta rekorlar yılı” olarak kayıtlara geçti. Kasımda geçen yılın aynı ayına göre yüzde 9,49 artarak 15 milyar 532 milyon dolara yükselen ihracat, son 12 aylık dönemde ise 168 milyar 77 milyon dolara çıktı. Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, “Bu rakamlar Cumhuriyet tarihinde ulaştığımız en yüksek kasım ayı ve yıllık ihracatımız oldu.” ifadesini kullandı. Anadolu Ajansı Editör Masası'na konuk olan Ticaret Bakanı Pekcan, 2018'i yeni bir rekorla kapatacaklarını söyledi.

Cari açığı azaltacak yatırımlara öncelik verildi, bu kapsamda “süper teşvik” olarak bilinen Proje Bazlı Teşvik Sistemi hayata geçirildi, savunma sanayi başta olmak üzere milli ve yerli üretim için atağa kalkılırken milli yazılım yanında, ilaç ve MR cihazı gibi tıbbi malzemelerde yerleşme için düğmeye basıldı.

Türkiye Şeker Fabrikaları AŞ'ye ait fabrikalarının özelleştirilme ihaleleri yapıldı, süreç kamuoyu tarafından yakından takip edildi.

Hükümet Sistemi'ne geçilmesiyle büyük bir dönüşüm yaşandı

2018 yılında Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilmesiyle büyük bir dönüşüm yaşandı. Ekonomiyle ilgili bakanlık, kurum ve kuruluşlara ilişkin uyum düzenlemeleri hayata geçirildi, bazı kuruluşlar yeniden yapılandırıldı.

Bazı bakanlıkların birleştirildiği yeni sistemin ilk kabinesinde Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli oldu. Yeni oluşturulan Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı görevine de eski Maliye Bakanı Naci Ağbal getirildi.

Ekonomide ağustosta başlayan spekülasyon saldırılarıyla mücadele için bir dizi önlem hayata geçirildi. Türk lirası mevduat getirisinden alınan vergi oranı düşürülerek 1 yıldan uzun vadeli mevduat hesaplarında vergi oranı sıfırlandı. Bununla birlikte döviz mevduatından alınan vergi oranlarında artış yapıldı.

Bu döneme damga vuran konulardan biri, Türkiye-ABD arasındaki gerilimin ekonomik ilişkilere de yansması oldu. ABD'nin, Türkiye'ye demir-çelik ve alüminyum ürünleri için ek vergi getirmesi kararı üzerine Türkiye karşı hamlede bulundu. Ticaret Bakanlığı, ABD menşeli çok sayıda ürünün ithalatında ek mali yükümlülük oranlarını yüzde 100 artırdı. Bakanlık, ABD'nin çelik ve alüminyuma uyguladığı ilave gümrük vergilerini Dünya Ticaret Örgütüne taşıdı.

Katar'dan 15 milyar dolar

Türkiye'ye, ekonomik saldırılara karşı mücadelesinde en büyük katkı Katar'dan geldi. Türkiye ve Katar merkez bankaları 15 milyar dolarlık yatırım paketinin ilk adımını, ikili Para Takası (Swap) Anlaşması imzalayarak attı.

Kamu idareleriyle bazı fonlar ve döner sermayelerinin Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yönetilen Tek Hazine Kurumlar Hesabı kapsamına alınmasına ilişkin düzenlemeye gidildi.

Devlet vatandaşıla barıştı

Yaz aylarında çıkarılan torba yasalarla vatandaş ve bazı sektörlerin rahatlatılması sağlandı. “Varlık Barışı”na ilişkin vergi düzenlemesi, vergi ve prim borçlarının yapılandırılması, emeklilere bayram ikramiyesi ödenmesi, imar barışı, yaşlılık aylığının 500 liraya çıkarılması gibi düzenlemeleri de içeren kanun tasarısı yasalaştı.

Akaryakıt ürünleriyle ilgili petrol fiyatları ve döviz kurlarına bağlı fiyat artışlarında ÖTV'nin gerçekleşen artış tutarı kadar düşürülmesine yönelik düzenlemeler vatandaşın cebini rahatlatı.

Doğan Holding'in medya sektöründe faaliyet gösteren Hürriyet Gazetesi, CNNTürk Televizyonu, Doğan Haber Ajansı gibi markalarının da aralarında bulunduğu bağlı ortaklıkları 916 milyon dolar bedelle Demirören Grubu tarafından devralındı.

Savunma ve yerli otomobilde önemli adımlar

Türkiye'de bu dönemde savunma sanayisi ve yüksek teknoloji alanlarda önemli adımlar atıldı, bu alanlara yeni destekler getirildi. Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret AŞ'nin kuruluşu tamamlandı. Bu şirkette Anadolu Grubu, BMC, Kök Grubu, Turkcell ve Zorlu Holding'in payları yüzde 19'ar, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin (TOBB) payı yüzde 5 olarak belirlendi.

ALTAY Tankı Güç Grubu Geliştirilmesi Projesi Sözleşmesi, Savunma Sanayii Başkanlığı (SSB) ile BMC Otomotiv Sanayi ve Ticaret AŞ arasında imzalanırken, Türkiye'nin program ortağı da olduğu F-35 Projesi kapsamındaki ilk uçağının teslimatı için Teksas-Fort Worth'te tören düzenlendi.

TSK'nın taarruz helikopteri ihtiyacının giderilmesi amacıyla geliştirilen Atak helikopteri ise sahadaki başarısına ihracatı da ekledi. 30 Atak helikopteri için Pakistan ile imzalar atıldı.

Sanayicilere yönelik 1,2 milyar liralık yeni destek programı devreye sokuldu. Sanayici, KOBİ ve girişimciler için 16 maddelik destek ve önlem paketi açıklandı.

Milli Muharip Uçak, raylı sistem aracı, yeni nesil yüksek basınçlı benzinli enjektör, dizel motor üretimi projeleri “süper teşvik” kapsamına alındı.

Ekonominin 2019-2021 dönemi yol haritası çizildi

Türkiye ekonomisinin 2019-2021 dönemi yol haritası, Yeni Ekonomi Programı (YEP) ile çizildi. Enflasyonla mücadele kapsamında “Enflasyonla Topyekun Mücadele Programı” hayata geçirildi.

AA muhabirlerinin derlemelerine göre, ekonomiye ilişkin 3 yıllık yol haritasının çizildiği Orta Vadeli Program, YEP adıyla duyurulurken, 2021'de enflasyonun yüzde 6'a indirilmesi, işsizliğin yüzde 10,8'e düşürülmesi ve büyümenin de yüzde 2,8 olması hedeflendi.

İlgili bakanlıklar ve iş dünyasının katılımıyla “Enflasyonla Topyekun Mücadele Programı” açıklandı. Programda, işletmelere ve KOBİ'lere sağlanacak finansman desteğinden katılım gösterecek firmalarca uygulanacak yüzde 10'luk indirim kadar çeşitli önlemler yer aldı.

Spekülatif kur ataklarına tedbir olarak, döviz üzerinden yapılan menkul, gayrimenkul alım satım ve kiralama sözleşmelerinin 30 gün içinde Türk lirasına dönüştürülmesine ilişkin karar alındı.

Ticaret Bakanlığınca Türkiye'de üretilen malların etiketlerine, Yerli Üretim Logosu'nun konulması zorunlu hale getirildi, e-ticarete de güven damgası uygulamasına geçildi.

ÖTV-KDV indirimleriyle piyasa rahatladı

İç piyasayı canlandırmak amacıyla konut satışlarında KDV oranlarının yüzde 18'den yüzde 8'e, tapu harçlarının binde 20'den binde 15'e düşürülmesi uygulaması yıl sonuna

kadar uzatıldı. Mobilyada KDV oranı yüzde 18'den yüzde 8'e indirilirken, beyaz eşyada ÖTV oranları da sıfırlandı. Söz konusu dönemde 1600 cc altı motorlu araçlarda ÖTV oranları 15'er puan düşürüldü, ticari araçlarda KDV oranları da yüzde 18'den yüzde 1'e indirildi.

20 yıllık rüya gerçek oldu

İstanbul'a yapılan üçüncü havalimanının ilk etabı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katıldığı törenle hizmete açıldı. Tamamlandığında yıllık 200 milyon yolcu kapasitesiyle dünyanın en büyüğü olacak yeni havalimanına “İstanbul Havalimanı” adı verildi.

Uzay teknolojileriyle ilgili politika ve stratejileri belirleyecek Türkiye Uzay Ajansının kurulmasıyla 20 yıllık rüya gerçeğe dönüştürülürken, savunma sanayisinde Altay tankının seri üretiminin de aralarında bulunduğu sözleşmeler imzalandı.

Türkiye'nin en büyük VDMK ihracına 2,43 kat talep

Türkiye'nin en büyük varlığa dayalı menkul kıymet (VDMK) ihracı başarıyla tamamlandı. İhraca 118 farklı yatırımcıdan 2,43 kat talep geldi ve toplam 3,15 milyar lira nominal değerli VDMK'lerin tamamı satıldı.

Türkiye'nin gelir vergisi rekortmeni 53 milyon 583 bin 488 lira vergi tahakkuk ettirilen ve yıl içerisinde hayatını kaybeden Şarik Tara olurken, Kurumlar Vergisi'nde ise ilk sırada Merkez Bankası yer aldı.

Dünya Bankası'nın yayımladığı “İş Yapma Kolaylığı 2019” Raporu'nda Türkiye bir önceki yıla göre 17 sıra yükselerek, 190 ülke arasında 43'üncülüğe yerleşti.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA